

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-80(3)/13/AgŁ

Warszawa, 21 listopada 2013 r.

DECYZJA DIH-1/71/2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), art. 1 ust. 3 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.) oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Agnieszki Marczuk, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. „AGAT” Agnieszka Marczuk w Łodzi, od decyzji Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi z dnia 25 września 2013 r. nr 77/ŻG/2013 (nr akt sprawy: ŻG.8361.149.2013), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono kary pieniężne w wysokości:

- 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych), na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy o jakości handlowej, z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanych dwóch partii miksów tłuszczowych w opakowaniach jednostkowych,
- 500 zł (słownie: pięćset złotych), na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o jakości handlowej, z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej szesnastu partii pieczywa bez opakowań jednostkowych,
  - a) uchyla zaskarżoną decyzję w całości,
  - b) wymierza przedsiębiorcy Agnieszce Marczuk, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. „AGAT” Agnieszka Marczuk w Łodzi, karę pieniężną w wysokości 600 zł (słownie: sześćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej osiemnastu partii artykułów rolno-spożywczych, tj. dwóch ww. partii miksów tłuszczowych w opakowaniach jednostkowych oraz szesnastu ww. partii pieczywa bez opakowań jednostkowych.

UZASADNIENIE

W dniach 22-24 maja 2013 r. inspektorzy reprezentujący Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi, zwanego dalej „Łódzkim WIIH”, przeprowadzili

kontrolę w sklepie przy ul. Więckowskiego 26 w Łodzi, należącym do przedsiębiorcy Agnieszki Marczyk, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. „AGAT” Agnieszka Marczyk w Łodzi, zwanej dalej „stroną”.

W toku kontroli zakwestionowano sposób oznakowania i prezentacji dwóch partii miksów tłuszczowych o łącznej wartości 66,70 zł, tj.:

- miks tłuszczowy do smarowania 76 % tłuszczu (w tym: 64 % tłuszczu roślinnego i 12 % tłuszczu mlecznego) o nazwie handlowej „ekstra miks pasłęcki”, w opakowaniu jednostkowym w kształcie kostki o masie netto 200 g, data minimalnej trwałości „11.06.2013”, nr partii produkcyjnej „L102/1/2”, wyprodukowany przez Sery ICC Pasłek Sp. z o.o. 14-400 Pasłek ul. Dworcowa 9, zwany dalej „miksem pasłęckim”, w ilości 11 sztuk o łącznej wartości 36,3 zł – oznaczony przez kontrolowanego w miejscu sprzedaży na wywieszce cenowej jako „masło extra mix pasłęckie”; produkt ten wystawiono do sprzedaży w ladzie chłodniczej na sali sprzedażowej w otoczeniu masła (obok „masła ekstra aro”), bez właściwej segregacji; dodatkowo na opakowaniu jednostkowym tego produktu zamieszczono słowo „ekstra” (zapisane przy użyciu dużych, drukowanych i pogrubionych liter w porównaniu do słowa „miks”) i obrazek skopka z lejącym się białym produktem przypominającym śmietanę;
- mix tłuszczowy do smarowania 68 % tłuszczu (w tym: 18 % tłuszczu roślinnego i 50 % tłuszczu mlecznego) o nazwie handlowej „mix łaciaty”, w opakowaniu jednostkowym w kształcie kostki o masie netto 200 g, data minimalnej trwałości i nr partii produkcyjnej „11.06.2013”, wyprodukowany przez Spółdzielnię Mleczarską MLEKPOL 19-203 Grajewo, ul. Elewatorska 13, zwany dalej „miksem łaciatym”, w ilości 8 sztuk o łącznej wartości 30,4 zł – oznaczony przez kontrolowanego w miejscu sprzedaży na wywieszce cenowej jako „masło łaciate mixełko”; produkt ten wystawiono do sprzedaży w ladzie chłodniczej na sali sprzedażowej w otoczeniu masła (obok „masła ekstra łaciate” i „masła wiejskiego ekstra”), bez właściwej segregacji;

z uwagi na zastosowanie oznakowania i formy prezentacji wprowadzającej konsumentów w błąd, co do nazwy i rodzaju tych produktów, z naruszeniem przepisów:

- art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136 poz. 914 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia”,
- pkt III.2 zawartego w załączniku XII do rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzeniu o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) (Dz. U. UE L 299 z 16.11.2007 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 1234/2007”,
- art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego,

powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”.

Podczas kontroli zakwestionowano także prawidłowość oznakowania szesnastu partii pieczywa bez opakowań jednostkowych o łącznej wartości 62,65 zł, tj.:

- bułki poznańskie małe w ilości 10 sztuk o łącznej wartości 7,0 zł,
- bułki kajzerki w ilości 5 sztuk o łącznej wartości 2,5 zł,
- bułka słodka w ilości 1 sztuki o wartości 0,9 zł,
- rogal w ilości 1 sztuki o wartości 0,9 zł,

wyprodukowane przez Zakład Cukierniczo-Piekarski „Piotruś” S.C. P.E. Graczykowie, 95-035 Ozorków ul. Wyszyńskiego 6;

- bułki poznańskie duże w ilości 5 sztuk o łącznej wartości 3,5 zł,
- bułki ciabata w ilości 3 sztuk o łącznej wartości 2,55 zł,
- chała zdobna w ilości 1 sztuki o wartości 3,0 zł,
- chleb nyski w ilości 2 sztuk o łącznej wartości 4,8 zł,

wyprodukowane przez Zakład Piekarsko-Ciastkarski Marian Szczygielski 91-211 Łódź ul. Rydzowa 18;

- bułki grahamki w ilości 6 sztuk o łącznej wartości 4,8 zł,
- bułki lepicha w ilości 3 sztuk o łącznej wartości 2,7 zł,
- bułki pszenne z nasionami w ilości 4 sztuk o łącznej wartości 3,6 zł,
- chleb kilometrowy o masie 2,0 kg o łącznej wartości 10,0 zł,
- chleb orkiszowy żytni w ilości 2 sztuk o łącznej wartości 6,8 zł,
- chleb zwykły w ilości 1 sztuki o wartości 2,4 zł,
- chleb 5 ziaren w ilości 1 sztuki o wartości 2,4 zł,
- chleb zwykły w ilości 2 sztuk o łącznej wartości 4,8 zł,

wyprodukowane przez „MATEK” Firmę Produkcyjno-Handlową Piotr Matuszewski 91-370 Łódź ul. 11-go Listopada 12;

z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży tych produktów: nazwy pieczywa, masy jednostkowej oraz danych identyfikujących producenta, co było niezgodne z przepisami § 31 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych”.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z dnia 24 maja 2013 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.149.2013), zestawieniu produktów żywnościowych ocenianych pod względem oznakowania (stanowiącym załącznik nr 1 do tego protokołu) oraz na wydrukach zdjęć przedstawiających sposób ich oznakowania i prezentacji w miejscu sprzedaży.

Od 1 lipca 2013 r., na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 marca 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. z 2013 r. poz. 414), które ukazało się w dniu 29 marca 2013 r., przepisy § 31 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych zostały uchylone

i wymagania w tym zakresie dla pieczywa oferowanego bez opakowań w miejscu sprzedaży zostały określone w § 17 tego rozporządzenia.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 26 sierpnia 2013 r., Łódzki WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej, kar pieniężnych z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanych dwóch ww. partii miksów tłuszczowych oraz nieodpowiadających jakości handlowej szesnastu ww. partii pieczywa, informując także o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów. Ponadto, w tym samym piśmie wezwał ją do przesłania informacji o wielkości obrotów i wysokości przychodu za rok 2012.

Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień, natomiast żądane informacje w postaci zeznania podatkowego złożyła osobiście w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Łodzi w dniu 29 sierpnia 2013 r.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 25 września 2013 r. nr 77/ŻG/2013 (doręczoną stronie w dniu 27 września 2013 r.), Łódzki WIIH wymierzył ww. przedsiębiorcy, na mocy art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne w wysokości: 2 000 zł za wprowadzenie do obrotu zafałszowanych dwóch ww. partii miksów tłuszczowych oraz 500 zł za wprowadzenie do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej szesnastu ww. partii pieczywa.

Pismem z dnia 10 października 2013 r. (złożonym osobiście tego samego dnia), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o rozważenie możliwości obniżenia wysokości wymierzonych jej kar pieniężnych do kwot najniższych z możliwych. Prośbę swą umotywowała tym, iż było to jej pierwsze naruszenie przepisów ustawy o jakości handlowej w związku z wprowadzeniem do obrotu zafałszowanych produktów. Wyjaśniła, że pomyłka w tym zakresie nastąpiła w momencie pobierania ze słownika internetowego błędnej nazwy tych produktów (tj. „masło mix pasłęki” i „masło mixelko łaciate”) oraz wydrukowania jej automatycznie na etykietach cenowych. Dodała, że wszystkie stwierdzone podczas kontroli uchybienia zostały niezwłocznie usunięte oraz zobowiązała się ona do dołożenia wszelkich starań celem zapewnienia zgodności prowadzonej działalności z obowiązującymi przepisami prawa. Nadmieniała, że obroty jej firmy (zatrudniającej 4 osoby, funkcjonującej od 2005 roku i stanowiącej jedyne źródło dochodu rodziny) w ostatnim okresie uległy spadkowi, zwłaszcza w okresie letnim, z uwagi na specyfikę rynku łódzkiego, duże nasycenie wielkimi sieciami handlowymi oraz niską siłę nabywczą potencjalnych klientów.

Pismem z dnia 24 października 2013 r., Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, w świetle art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Jakość handlowa, w myśl art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania – nieobjęte jednak wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów, w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,
- c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze, stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli

w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Prezentacja i oznakowanie środków spożywczych, jak wynika z definicji jakości handlowej zawartej w art. 3 pkt 5 tej ustawy, są jednym z jej elementów.

Do znakowania artykułów rolno-spożywczych, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej, stosuje się odpowiednio wymagania określone w art. 45 ust. 2, art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia. W myśl art. 45 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, oznakowanie środka spożywczego obejmuje wszelkie informacje w postaci napisów i innych oznaczeń, w tym znaki towarowe, nazwy handlowe, elementy graficzne i symbole, dotyczące środka spożywczego i umieszczone na opakowaniu, etykietce, obwolucie, ulotce, zawieszce oraz w dokumentach, które są dołączone do tego środka spożywczego lub odnoszą się do niego.

Do prezentacji artykułów rolno-spożywczych, w tym w szczególności w odniesieniu do ich kształtu, wyglądu lub opakowania, zastosowanych materiałów opakowaniowych, sposobu prezentacji oraz otoczenia, w jakim są prezentowane, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o jakości handlowej, stosuje się odpowiednio wymagania określone w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W świetle art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia stanowi, oznakowanie środka spożywczego nie może wprowadzać konsumenta w błąd, co do charakterystyki środka spożywczego, w tym jego nazwy, rodzaju, właściwości, składu, ilości, trwałości, źródła lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji. Przepis ten, jak wynika z art. 46 ust. 2 (o podobnym brzmieniu do art. 6 ust. 3 ustawy o jakości handlowej), stosuje się także do prezentacji środków spożywczych, w tym w szczególności w odniesieniu do ich kształtu, wyglądu lub opakowania, zastosowanych materiałów opakowaniowych, sposobu prezentacji oraz otoczenia, w jakim są prezentowane.

Z kolei art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 stanowi, że etykietowanie, reklama i prezentacja żywności, z uwzględnieniem ich kształtu, wyglądu lub opakowania, używanych opakowań, sposobu ułożenia i miejsca wystawienia oraz informacji udostępnionych na ich temat w jakikolwiek sposób, nie może wprowadzać konsumentów błąd.

W przypadku artykułu rolno-spożywczego będącego środkiem spożywczym, w myśl art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o jakości handlowej, nazwa powinna odpowiadać wymaganiom określonym w art. 47 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, to jest nazwa powinna odpowiadać nazwie ustalonej dla danego rodzaju środków spożywczych w przepisach prawa żywnościowego, a w przypadku braku takich przepisów powinna być nazwą zwyczajową lub składać się z opisu tego środka spożywczego lub sposobu jego użycia, tak aby umożliwić konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości środka spożywczego oraz odróżnienie go od innych produktów (ust. 1), a także nazwa, pod którą środek spożywczy jest wprowadzany do obrotu, nie może być zastąpiona znakiem towarowym, nazwą marki lub nazwą handlową (wymyśloną) (ust. 5).

Jak stanowi pkt III.2 zawarty w załączniku XII do rozporządzenia (WE) nr 1234/2007, w odniesieniu do produktów innych niż przetwory mleczne (opisane w pkt II tego załącznika) obowiązuje zakaz używania jakiegokolwiek etykiety, jakiegokolwiek dokumentu handlowego, materiału reklamowego, jakiegokolwiek formy prezentacji, które wskazywałyby, implikowały lub sugerowały, że produkt ten jest przetworem mlecznym.

Normy handlowe dla mleka i przetworów mlecznych zostały określone w załączniku XII do rozporządzenia (WE) nr 1234/2007. Przepisy te obejmują ochroną produkty z mleka, w celu – jak wynika z motywu 51 preambuły – zapobiegania powstawaniu jakichkolwiek pomyłek między przetworami mlecznymi i innymi produktami spożywczymi, a także w celu zapewnienia uczciwej konkurencji pomiędzy produktami mlecznymi i innymi produktami nie pochodzącymi z mleka lub tylko częściowo pochodzącymi z mleka. Jak stanowi pkt II.2 zawarty w tym załączniku, przetwory mleczne to produkty uzyskiwane wyłącznie z mleka, przy założeniu że można dodać substancje konieczne do ich wytworzenia, o ile nie stosuje się ich do zastąpienia – w całości lub w części – jakichkolwiek naturalnych składników mleka.

Normy handlowe dla tłuszczów do smarowania zawiera załącznik XV i jego dodatek, stanowiące część rozporządzenia (WE) nr 1234/2007. Wyróżniono w nich trzy podstawowe grupy tłuszczów do smarowania:

- grupa A „tłuszcze mleczne” (w tym m.in. „masło”), tj. produkty pozyskiwane wyłącznie z mleka lub niektórych produktów mlecznych; zasadniczym elementem ich wartości jest tłuszcz;
- grupa B „tłuszcze” (w tym m.in. „margaryna”), tj. produkty pozyskiwane ze stałych lub płynnych tłuszczów roślinnych lub zwierzęcych nadających się do spożycia przez ludzi, zawierające nie więcej niż 3 % tłuszczu mlecznego w całkowitej zawartości tłuszczu;
- grupa C „tłuszcze złożone z produktów roślinnych lub zwierzęcych” (w tym m.in. „miks tłuszczowy”), tj. produkty pozyskiwane ze stałych lub płynnych tłuszczów roślinnych lub zwierzęcych nadających się do spożycia przez ludzi, zawierające od 10 % do 80 % tłuszczu mlecznego w całkowitej zawartości tłuszczu.

Wymagania jakości handlowej dotyczące oznakowania pieczywa oferowanego bez opakowań (luzem) w miejscu sprzedaży zostały określone w rozporządzeniu w sprawie znakowania środków spożywczych. Należy dodać, że w dniu 1 lipca 2013 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 marca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. z 2013 r. poz. 414), zwane dalej „rozporządzeniem zmieniającym”.

Rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych (przed nowelizacją) stanowiło w § 31, że w punktach sprzedaży pieczywa bez opakowań przy określonym rodzaju pieczywa należy podać następujące informacje: nazwę pieczywa (pkt 1); dane, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 5 lit. a, tj. dane identyfikujące producenta (pkt 2); masę jednostkową (pkt 3); informację „pieczywo produkowane z ciasta głęboko mrożonego” – w przypadku użycia takiego ciasta do produkcji pieczywa (pkt 4); wykaz składników oraz datę minimalnej

trwałości – w przypadku pieczywa, przy którego produkcji użyto dozwolonych substancji dodatkowych przedłużających świeżość (pkt 5).

Obecnie (po nowelizacji), na podstawie § 1 pkt 5 i 7 rozporządzenia zmieniającego, przepisy § 31 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych zostały uchylone i wymagania w tym zakresie zostały określone w § 17 tego rozporządzenia.

Zgodnie z nowym brzmieniem przepisów § 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych, w przypadku środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego podaje się: nazwę albo imię i nazwisko producenta (pkt 1), wykaz składników (pkt 2), a dla pieczywa dodatkowo: masę jednostkową (pkt 5 lit. a) oraz informację „pieczywo produkowane z ciasta mrożonego (albo głęboko mrożonego)” – w przypadku zastosowania takich procesów technologicznych (pkt 5 lit. b), oraz że informacje te podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

Nowe brzmienie przepisu, które weszło w życie w dniu 1 lipca 2013 r., nie zmienia obowiązku przedsiębiorców w zakresie podawania w miejscu sprzedaży przy pieczywie oferowanym bez opakowań: nazwy pieczywa, danych identyfikujących producenta (jego nazwy albo imienia i nazwiska) oraz masy jednostkowej, stosownie do § 17 ust. 1 pkt 1 i pkt 5 lit. a oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych, a tym samym nie wpływa na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy w zakresie stanu prawnego stanowiącego o obowiązkach przedsiębiorców.

W niniejszej sprawie, w wyniku kontroli przeprowadzonej w sklepie, należącym do przedsiębiorcy Agnieszki Marczuk, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. „AGAT” Agnieszka Marczuk w Łodzi, przez inspektorów reprezentujących Łódzkiego WIIH, zakwestionowano z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie osiemnaście ww. partii artykułów rolno-spożywczych, wprowadzonych do obrotu o łącznej wartości 129,35 zł, tj.:

- dwie ww. partie mikсів tłuszczowych w opakowaniach jednostkowych (tj. mikś pasłęcki i mikś łaciaty), ze względu na niezgodność z wymaganiami określonymi w art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, pkt III.2 zawartego w załączniku XII do rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 oraz art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, polegającą na zastosowaniu oznakowania i formy prezentacji wprowadzającej konsumentów w błąd, co do charakterystyki tych produktów w zakresie ich nazwy i rodzaju – poprzez użycie w miejscu sprzedaży na wywieszce cenowej nazwy produktu, odpowiednio: „masło extra mix pasłęckie” i „masło łaciate mixełko”, podczas gdy z deklaracji zawartej na opakowaniach jednostkowych wynikało, że były to „miksy tłuszczowe do smarowania”; wystawienie ich do sprzedaży w ladzie chłodniczej na sali sprzedażowej w otoczeniu masła, bez właściwej; a w przypadku miksu pasłęckiego dodatkowo umieszczenie na opakowaniu jednostkowym słowa „ekstra” (zapisanego większą czcionką niż słowo „miks”) i obrazka skopka z lejącym się białym produktem przypominającym śmietanę;

- szesnaście ww. partii pieczywa bez opakowań jednostkowych, ze względu na naruszenie wymagań określonych w § 31 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych (obecnie wymagania w tym zakresie zostały określone w § 17 ust. 1 pkt 1 i pkt 5 lit. a oraz ust. 2 tego rozporządzenia), polegające na braku w miejscu sprzedaży tych produktów: nazwy pieczywa, masy jednostkowej oraz danych identyfikujących producenta, tj. jego nazwy albo imienia i nazwiska.

Na podstawie powyższych ustaleń, organ pierwszej instancji uznał, że wprowadzone do obrotu dwie ww. partie miksów tłuszczowych, z uwagi na podanie w oznakowaniu (w tym przypadku w miejscu sprzedaży na wywieszce cenowej dotyczącej tych produktów) nazwy produktu niezgodnej z prawdą, są produktami zafałszowanymi, w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej – co nosiło znamiona czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy i skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w wysokości 2 000 zł, a wprowadzone do obrotu szesnaście ww. partii pieczywa są produktami nieodpowiadającymi jakości handlowej – co nosiło znamiona czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 3 tej ustawy i skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w wysokości 500 zł.

Jak wynika z art. 40a ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w ust. 1-3 tego artykułu, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej.

Tym samym, Łódzki WIIH wymierzył w drodze decyzji z dnia 25 września 2013 r. nr 77/ŻG/2013 powyższe kary Agnieszce Marczuk, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. „AGAT” Agnieszka Marczuk w Łodzi, tj. przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu zakwestionowane osiemnaście ww. partii produktów, w tym dwie zafałszowane.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona nie zakwestionowała ustaleń poczynionych przez organ pierwszej instancji w toku kontroli, natomiast wniosła o rozważenie możliwości obniżenia wysokości wymierzonych jej kar pieniężnych do kwot najniższych z możliwych, co umotywowała tym, iż było to jej pierwsze naruszenie przepisów ustawy o jakości handlowej w związku z wprowadzeniem do obrotu zafałszowanych produktów. Dodała, że wszystkie stwierdzone podczas kontroli uchybienia zostały niezwłocznie usunięte oraz zobowiązała się ona do dołożenia wszelkich starań celem zapewnienia zgodności prowadzonej działalności z obowiązującymi przepisami prawa.

Prezes UOKiK, dokonując oceny prawidłowości zakwalifikowania dwóch ww. partii miksów tłuszczowych jako produktów zafałszowanych, zauważył, że produkty te oznaczono w miejscu sprzedaży na wywieszce cenowej, odpowiednio, jako „masło extra mix pasłeczkie” i „masło łaciate mixelko”, czyli w pierwszej kolejności uwidoczniono słowa „masło extra” i „masło”, a w drugiej kolejności słowa „mix pasłeczkie” i „łaciate mixelko” (zapisane tą samą czcionką), przy czym w obu przypadkach informacje odnoszące się do rzeczywistego rodzaju i składu tych produktów znajdowały się na opakowaniach jednostkowych (zapisane mniejszą czcionką, na bocznej stronie tych opakowań) i wskazywały, że są to „miksiy tłuszczowe do smarowania” o zawartości tłuszczu, odpowiednio 76 % i 68 % (w tym zawierające, oprócz tłuszczu mlecznego, tłuszcz roślinny). Jednocześnie, produkty te wystawiono do sprzedaży

w ladzie chłodniczej na sali sprzedażowej w otoczeniu masła, bez właściwej segregacji oraz oferowano je w kształcie kostki. Dodatkowo, w przypadku miks pasłęckiego na opakowaniu jednostkowym umieszczono słowo „ekstra” (zapisane większą czcionką niż słowo „miks”), co sugerowało produkt doskonałej jakości oraz obrazek skopka z lejącym się białym produktem przypominającym śmietanę, co wskazywało na mleczne pochodzenie tego produktu.

Taki sposób oznakowania miks pasłęckiego i miks łaciatego (obejmujący zarówno opakowania jednostkowe, jak i wywieszki cenowe dotyczące tych produktów, z wyłączeniem informacji o cenie) oraz forma prezentacji (obejmująca kształt opakowań i sposób segregacji asortymentowej), wprowadzały konsumentów w błąd, co do charakterystyki tych produktów w zakresie ich nazwy i rodzaju, wywołując skojarzenia z masłem, które – w porównaniu do miksów tłuszczowych – posiada większą zawartość tłuszczu (nie mniej niż 80 % i nie więcej niż 90 % w całkowitej masie produktu) i nie posiada tłuszczu innego niż tłuszcz mleczny.

Zdaniem Prezesa UOKiK, stwierdzone w oznakowaniu i prezentacji przedmiotowych miksów tłuszczowych nieprawidłowości wskazywały na naruszenie przepisów art. 6 ust. 2 i 3 ustawy o jakości handlowej w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, pkt III.2 załącznika XII do rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 i art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. Jak wynika z powyższego, całokształt oznakowania tych produktów nie dostarczał konsumentom rzetelnych i jednoznacznych (niewprowadzających w błąd) informacji o ich nazwie i rodzaju, a prezentacja dodatkowo wznagała wątpliwości na ten temat. Nieprawidłowości te, w ocenie Prezesa UOKiK, nie nosiły jednak znamion zafałszowania, w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej, gdyż nazwę produktu niezgodną z prawdą podano na wywieszce cenowej dotyczącej tych produktów, która była jedną, ale nie jedyną z możliwości zapoznania się z ofertą. Należy zauważyć, że konsument dokonując wyboru produktów w trakcie zakupów winien przede wszystkim zapoznać się z informacjami podanymi na ich opakowaniach jednostkowych. Zważyć bowiem należy, że na opakowaniach jednostkowych obydwu miksów tłuszczowych widniała właściwa nazwa rodzajowa, a więc nie został spełniony warunek wskazany w art. 3 pkt 10 tej ustawy, dotyczący naruszenia interesu konsumentów w sposób istotny, a także biorąc pod uwagę niewielką ilość tych produktów oraz ich wartość.

W związku z powyższym, rozpoznając sprawę na skutek wniesionego przez stronę odwołania, Prezes UOKiK uznał, że decyzja organu pierwszej instancji i jej uzasadnienie są błędne, tym niemniej opis stanu faktycznego i materiał dowodowy jest kompletny. Zasadne jest zatem uchylenie decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, na mocy art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, poprzez wymierzenie stronie kary pieniężnej w wysokości 600 zł za wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanych osiemnastu ww. partii produktów o łącznej wartości 129,35 zł, tj. dwóch ww. partii miksów tłuszczowych oraz szesnastu ww. partii pieczywa.

Pozostałe ustalenia Łódzkiego WIIH, jak również okoliczności, które należało wziąć pod uwagę przy wymierzaniu kary, zdaniem Prezesa UOKiK, nie budzą wątpliwości.

Dokonana przez Prezesa UOKiK zmiana kwalifikacji wprowadzonych do obrotu przedmiotowych miksów tłuszczowych z produktów zafałszowanych na nieodpowiadające jakości handlowej, powoduje także zmianę sytuacji prawnej strony, dotyczącej wymierzenia

jej kary pieniężnej w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej. Zmienia się bowiem sposób ustalania wysokości kary, jaką można wymierzyć stronie za wprowadzenie do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej osiemnastu ww. partii miksów tłuszczowych i pieczywa, zamiast za wprowadzenie do obrotu zafałszowanych dwóch ww. partii miksów tłuszczowych oraz nieodpowiadających jakości handlowej szesnastu ww. partii pieczywa.

Prezes UOKiK, wykonując dyspozycję art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, na podstawie zebranego w aktach sprawy materiału dowodowego, uznał i stwierdził:

- stopień szkodliwości czynu za wysoki, w przypadku miksów tłuszczowych z uwagi na zastosowanie oznakowania i formy prezentacji wprowadzającej konsumentów w błąd, co do charakterystyki tych produktów, w tym ich nazwy i rodzaju, wywołując skojarzenia z masłem (zwłaszcza poprzez nieuprawnione użycie w miejscu sprzedaży na wywieszce cenowej dotyczącej miksu pasłęckiego i miksu łaciatego słowa „masło”), a w przypadku pieczywa oferowanego luzem – niepodanie w miejscu ich sprzedaży informacji o nazwie pieczywa, masie jednostkowej i danych identyfikujących producenta, tj. jego nazwy albo imienia i nazwiska, co istotnie naruszało interesy i prawa konsumentów, utrudniając lub uniemożliwiając im dokonanie właściwego wyboru;
- stopień zawinienia strony za wysoki, zważywszy, że strona miała wpływ na stwierdzone nieprawidłowości w zakresie oznakowania i prezentacji miksów tłuszczowych w miejscu sprzedaży oraz oznakowania pieczywa oferowanego luzem w miejscu sprzedaży;
- zakres naruszenia za wysoki, z punktu widzenia właściwości produktów oraz interesów i praw konsumentów, gdyż w przypadku miksów tłuszczowych charakter tego naruszenia pozbawiał ich rzetelnej i jednoznacznej informacji o produkcie, a w przypadku pieczywa oferowanego luzem – podstawowej informacji o produkcie;
- dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych, że strona w okresie ostatnich 24 miesięcy po raz pierwszy naruszyła przepisy o jakości handlowej;
- wielkość jego obrotów, że strona należy do grupy mikroprzedsiębiorców.

W myśl art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, kary mające zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Należy podkreślić, że najniższy możliwy wymiar kary za naruszenie zakazu wynikającego z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej wynosi 500 zł, a najwyższy – 646,75 zł, wyrażony jako pięciokrotność wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej osiemnastu ww. partii produktów o łącznej wartości 129,35 zł.

Zdaniem Prezesa UOKiK, kara pieniężna w wysokości 600 zł, wymierzona stronie w przedstawionym stanie faktycznym, spełnia powyższe przesłanki.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w sentencji niniejszej decyzji, stanowiące dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kar stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. Agnieszka Marczuk
prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą
P.H.U. „AGAT” Agnieszka Marczuk
ul. Więckowskiego 26
90-728 Łódź
2. Łódzki Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Łodzi
3. a/a